

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleménye a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról, valamint a SIS II és VIS rendszerek az EU-Szerződés VI. címe alá tartozó üzemeltetési igazgatási feladatainak a(z) XX rendelet által létrehozott ügynökségre ruházásáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról

(2010/C 70/02)

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére,

tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára és különösen annak 8. cikkére,

tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,

tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló az Európai Parlament és a Tanács 45/2001/EK rendelete 2000. december 18. rendelet ⁽²⁾ 28. cikke (2) bekezdésének megfelelően az európai adatvédelmi biztoshoz 2009. augusztus 11-én eljuttatott véleménykérelemre,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

I. BEVEZETÉS – A VÉLEMÉNY HÁTTERE

A javaslatok ismertetése

1. A Bizottság 2009. június 24-én elfogadta a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló jogalkotási csomagot. A csomag az ügynökség létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatból, valamint a

SIS II és a VIS rendszerek az EU-Szerződés VI. címe alá tartozó üzemeltetési igazgatási feladatainak az ügynökségre ruházásáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatból áll ⁽³⁾. A két javaslat részletesebb ismertetésére az ugyanazon a napon elfogadott közleményben kerül sor ⁽⁴⁾. A Bizottság a javaslatokat és a közleményt a hatásvizsgálattal és a hatásvizsgálat összefoglalásával ⁽⁵⁾ együtt 2009. augusztus 11-én egyeztetés céljából továbbította az európai adatvédelmi biztos számára.

2. A javasolt rendelet jogalapja az EK-szerződés IV. címe. A SIS II és a VIS büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés céljára történő alkalmazása jelenleg az EU-szerződés VI. címén alapul, ezért a javasolt rendeletet egy tanácsi határozatra irányuló javaslat kíséri, amely az EU-szerződés VI. címén alapul.
3. A SIS II, a VIS és az Eurodac létrehozására vonatkozó jogi eszközök megállapítják, hogy a Bizottság felel e három rendszer üzemeltetési igazgatásáért ⁽⁶⁾. A SIS II és a VIS esetében ez csak egy átmeneti időszakra vonatkozik, amelyet követően az igazgató hatóság felel az üzemeltetési igazgatásért. Az Európai Parlament és a Tanács a 2007. június 7-i közös nyilatkozatban felkérte a Bizottságot, hogy – az alternatívákat elemző hatásvizsgálatot követően – terjessze elő a szükséges jogalkotási javaslatokat valamely ügynökségnek a SIS II és a VIS hosszú távú üzemeltetési igazgatásával történő megbízása céljából ⁽⁷⁾. E felkérés nyomán születtek a szóban forgó javaslatok.

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

⁽²⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

⁽³⁾ Lásd a COM(2009) 293 végleges és a COM(2009) 294 végleges dokumentumot.

⁽⁴⁾ Lásd a COM(2009) 292 végleges dokumentumot.

⁽⁵⁾ Lásd a SEC(2009) 836 végleges és a SEC(2009) 837 végleges dokumentumot.

⁽⁶⁾ Lásd a SIS II-ről szóló 1987/2006/EK rendelet (HL L 381., 2006.12.28., 4. o.) 15. cikkét, a VIS-ről szóló 767/2008/EK rendelet (HL L 218., 2008.8.13., 60. o.) 26. cikkét, valamint a 2725/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 316., 2000.12.15., 1. o.) 13. cikkét.

⁽⁷⁾ Lásd a Parlamentnek a VIS-ről szóló rendeletjavaslatra vonatkozó 2007. június 7-i jogalkotási állásfoglalásához csatolt 2007. június 7-i közös nyilatkozatot.

4. A javasolt rendelet által létrehozott ügynökség felel a SIS II és a VIS, de az Eurodac és más esetleges nagyméretű IT-rendszerek üzemeltetési igazgatásáért is. A „más nagyméretű IT-rendszerek”-re való hivatkozást e vélemény 28–31. pontja tárgyalja. A javasolt rendelet preambuluma szerint a három nagyméretű IT-rendszer és más esetleges rendszerek egyetlen ügynökség irányítása alá rendelésének oka a szinergiahatások elérése, a méretgazdaságosság előnyeinek kihasználása, a kritikus tömeg létrehozása, valamint a tőke és az emberi erőforrások lehető legmagasabb kihasználtsági arányának biztosítása ⁽⁸⁾.
5. A javasolt rendelet jogi, igazgatási és pénzügyi önállósággal, valamint jogi személyiséggel rendelkező szabályozó ügynökséget hoz létre. Az ügynökség a SIS II, a VIS és az Eurodac létrehozásáról szóló jogi eszközökben foglaltak szerint elvégzi az igazgató hatóságra (vagy a Bizottságra) ruházott feladatokat. Az ügynökség továbbá nyomon követi a kutatást és a Bizottság konkrét kérésére végrehajtja a nagyméretű IT-rendszereknek az EK-Szerződés IV. címe és esetleg a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség alkalmazásában való fejlesztésére és/vagy üzemeltetési igazgatására irányuló kísérleti projekteket (lásd az alábbi 28–31. pontot).
6. Az ügynökség igazgatási és irányítási struktúráját az egyes tagállamok egy-egy képviselőjéből és a Bizottság két képviselőjéből álló igazgatóság, az igazgatóság által kinevezett ügyvezető igazgató, valamint az igazgatóság számára a vonatkozó IT-rendszerekkel kapcsolatos szakértelmet biztosító tanácsadó csoportok alkotják. A javaslat jelenleg három, a SIS II-vel, a VIS-sel, illetve az Eurodac-kal foglalkozó tanácsadó csoportot helyez kilátásba.
7. A javasolt tanácsi határozat az ügynökségre ruházza a SIS II-ről szóló 2007/533/IB tanácsi határozat és a VIS-ről szóló 2008/633/IB tanácsi határozat ⁽⁹⁾ által az igazgató hatóságra ruházott feladatokat. A javasolt határozat továbbá megfigyelői státuszt biztosít az Europolnak az ügynökség igazgatóságának azon ülésein, amelyek napirendjén a SIS II-t vagy a VIS-t érintő kérdések szerepelnek. Az Europol ezen túlmenően képviselőt nevezhet ki a SIS II és a VIS tanácsadó csoportba ⁽¹⁰⁾. Az Eurojust is megfigyelői státusszal rendelkezik, és kinevezhet egy képviselőt, de kizárólag a SIS II vonatkozásában.

Az európai adatvédelmi biztossal való egyeztetés

8. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy egyeztetnek vele ebben a kérdésben, és ajánlja, hogy a javaslatok pream-

bulumában hivatkozzanak erre az egyeztetésre, ahogyan az szokás szerint az olyan jogalkotási szövegek esetében történik, amelyek tekintetében az európai adatvédelmi biztossal – a 45/2001/EK rendeletnek megfelelően – egyeztetésre került sor.

9. A javaslat elfogadását megelőzően informális egyeztetésre került sor az európai adatvédelmi biztossal, aki üdvözölte ezt az informális egyeztetést, és meglelégedéssel veszi tudomásul, hogy a legtöbb észrevételét figyelembe vették a javaslat végleges formájának kialakításakor.
10. Az európai adatvédelmi biztos természetesen szorosan figyelemmel kíséri az olyan nagy mennyiségű személyes adatot tartalmazó adatbázisok megfelelő működéséért és biztonságáért felelős ügynökség létrehozásával kapcsolatos fejleményeket, mint például a SIS II, a VIS és az Eurodac. Az európai adatvédelmi biztos, ahogyan azt e vélemény részletebben ismerteti, nem ellenzi ezen ügynökség létrehozását, amennyiben az ügynökséget létrehozó jogi eszköz(ök) megfelelően gondoskodik (gondoskodnak) azon lehetséges veszélyek kezeléséről, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak az egyének magánéletének védelmére.
11. Az európai adatvédelmi biztos – ezen álláspontjának a III. és IV. részben történő részletesebb ismertetését megelőzően – a II. részben először a 2009. december 1-jén hatályba lépett Lisszaboni Szerződésnek a jelenlegi javaslatokra gyakorolt hatását vizsgálja. Az V. részben pedig észrevételeket tesz a két javaslat néhány konkrét rendelkezésével kapcsolatban.

II. A LISSZABONI SZERZŐDÉS HATÁSA

12. Az Európai Unió jogi struktúrája a Lisszaboni Szerződés 2009. decemberi 1-jei hatálybelépésével jelentősen megváltozott. A szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében nevezetesen az EU hatásköre szélesebbé vált és módosultak a jogalkotási eljárások. Az európai adatvédelmi biztos elemezte a Szerződésekben bekövetkezett változásoknak a szóban forgó javaslatokra gyakorolt hatását.
13. A javasolt rendeletben említett jogalapok az EK-Szerződés 62. cikke (2) bekezdésének a) pontja, 62. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja, 63. cikke (1) bekezdésének a) pontja, 63. cikke (3) bekezdésének b) pontja, valamint 66. cikke. Az EUMSz. 77. cikke (1) bekezdésének b) pontja, 77. cikke (2) bekezdésének b) pontja, 77. cikke (2) bekezdésének a) pontja, 78. cikke (2) bekezdésének e) pontja, 79. cikke (2) bekezdésének c) pontja, valamint 74. cikke nagyrészt e cikkek szövegére vezethető vissza. Az e jogalapon alapuló intézkedések elfogadása esetén követendő jogalkotási eljárás nem változik, továbbra is az eddig alkalmazandó együtt döntési eljárást kell alkalmazni, csak ennek a neve ezentúl „rendes jogalkotási eljárás”. A módosított Szerződések által a javasolt rendelet jogalapjára és az annak elfogadása esetén alkalmazandó jogalkotási eljárásra gyakorolt hatás ezért korlátozottnak tűnik.

⁽⁸⁾ Lásd a javasolt rendelet (5) preambulumbekzdését.

⁽⁹⁾ HL L 205., 2007.8.7., 63. o. és HL L 218., 2008.8.13., 129. o.

⁽¹⁰⁾ Amennyiben az Eurodac-adatokkal való összevetésre irányulóan a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által bűnüldözés céljából benyújtott kérésekről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslat (COM(2009) 344 végleges) elfogadását követően az Europol számára biztosítják az Eurodac-hoz való hozzáférést, az Europol ugyanezen poszt betöltésére valószínűleg az Eurodac tekintetében is jogosulttá válik. Lásd azonban az európai adatvédelmi biztossal a javasolt tanácsi határozatra vonatkozó 2009. október 7-i kritikus véleményét is, amely az alábbi címen érhető el: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2009/09-10-07_Access_Eurodac_EN.pdf

14. A javasolt tanácsi határozat jelenleg az EU-Szerződés 30. cikke (1) bekezdésének a) pontján, 30. cikke (1) bekezdésének b) pontján, valamint 34. cikke (2) bekezdésének c) pontján alapul. Az új Szerződések hatályon kívül helyezték az EU-Szerződés 34. cikkét. A 30. cikk (1) bekezdése a) pontjának helyébe az EUMSZ. 87. cikke (2) bekezdésének a) pontja lép, amely megteremti a releváns információk összegyűjtésére, tárolására, feldolgozására, elemzésére és cseréjére vonatkozó, rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott intézkedések alapját. Az EU-Szerződés 30. cikke (1) bekezdése illetékes hatóságok közötti operatív együttműködéssel foglalkozó b) pontjának helyébe az EUMSZ. 87. cikkének (3) bekezdése lép, amely különleges jogalkotási eljárást ír elő, amely azt jelenti, hogy a Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag határoz. Mivel a két jogalkotási eljárás nem egyeztethető össze egymással, az EUMSZ. 87. cikke (2) bekezdésének a) pontja és 87. cikkének (3) bekezdése a jövőben nem alkothatja a tanácsi határozat együttes jogalapját. Választani kell tehát közöttük.
15. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy az EUMSZ. 87. cikke (2) bekezdésének a) pontja lehet a javasolt intézkedés egyedüli jogalapja. Ez lenne egyben a legmegfelelőbb megoldás is, mivel a rendes jogalkotási eljárás alkalmazása az Európai Parlament teljes körű részvételét vonja maga után, és biztosítja a javaslat demokratikus legitimitását⁽¹⁾. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a javaslat célja egy, a személyes adatok védelméért felelős ügynökség létrehozása, a személyes adatok védelme pedig az EUMSZ. 16. cikke, valamint a 2009. december 1-jétől kötelező erejű Alapjogi Charta 8. cikke által elismert alapvető jog.
16. Az EUMSZ. 87. cikke (2) bekezdése a) pontjának az egyedüli jogalkotási jellegű kiválasztása lehetővé tenné továbbá a Bizottság számára, hogy a két szóban forgó javaslatot az ügynökség létrehozása tekintetében egyetlen jogi eszközzé olvassza össze, mégpedig egy, a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadandó rendelettel.
17. Az európai adatvédelmi biztos mindenesetre felkéri a Bizottságot a helyzet mihamarabbi tisztázására.

III. AZ ÜGYNÖKSÉG LÉTREHOZÁSÁNAK ADATVÉDELMI SZEMPONTBÓL VALÓ VIZSGÁLATA

18. Az Európai Parlament és a Tanács a fenti 3. pontban foglaltaknak megfelelően felkérte a Bizottságot, hogy elemezze az alternatívákat, és terjessze elő a szükséges jogalkotási javaslatokat valamely ügynökségnek a SIS II és a VIS hosszú távú üzemeltetési igazgatásával történő megbízása céljából. A Bizottság ezt kiegészítette az Eurodac-kal. A Bizottság a hatásvizsgálatban a három rendszer üzemeltetési igazgatását illetően öt lehetséges megoldást vizsgált meg:
- a jelenlegi rendszer, azaz a Bizottság általi igazgatás folytatása, amely a SIS II és a VIS tekintetében a feladatok két tagállamra (Ausztria és Franciaország) való átruházását foglalja magában,
 - ugyanaz mint az első lehetőség, az Eurodac üzemeltetési igazgatásának a tagállamok hatóságaira való átruházásával kiegészítve,
 - új szabályozó ügynökség létrehozása,
 - az üzemeltetési igazgatás átadása a Frontex számára,
 - a SIS II üzemeltetési igazgatásának átadása az Europol számára, a VIS és az Eurodac igazgatását pedig továbbra is a Bizottság látja el.
19. A jogi elemzés részeként a Bizottság összehasonlította, hogy e különböző struktúrák mennyiben tennék lehetővé az alapvető jogoknak és szabadságoknak, és különösen a személyes adatok védelmének az eredményes biztosítását. Arra a következtetésre jutott, hogy e tekintetben a 3. és a 4. megoldás a leginkább megfelelő⁽¹²⁾. A Bizottság az első két megoldást illetően az európai adatvédelmi biztos általi felügyelet esetleges nehézségeire mutatott rá, amelyek a SIS II kifejlesztése során is szóba kerültek. A Bizottság az első két megoldással kapcsolatban utalt arra, hogy az EK-Szerződés 288. cikkéből (amely most az EUMSZ. 340. cikke) eredő felelősség tekintetében milyen problematikus helyzet alakulna ki, ha a nemzeti alkalmazottak által végzett tevékenységekkel kapcsolatban merülnének fel kifogások.
20. Az európai adatvédelmi biztos egyetért a Bizottsággal abban, hogy az európai adatvédelmi biztos általi felügyeletet illetően kívánatosabb lenne, hogy egyetlen európai szerv legyen felelős az olyan nagyméretű IT-rendszerek üzemeltetési igazgatásáért, mint például a SIS II, a VIS és az Eurodac. Ha egyetlen szervet hoznának létre, az egyszerűsíti a felelősség és az alkalmazandó jog kérdését is tisztán. Egy ilyen európai szerv valamennyi tevékenységére a 45/2001/EK rendeletet kellene alkalmazni.
21. A következő kérdés azonban az, hogy az melyik vagy milyen európai szerv legyen. A Bizottság megvitatja egy új ügynökség létrehozását, illetve két már meglévő szerv, a Frontex és az Europol erre a célra történő igénybevételét. Van egy erős érv a nagyméretű IT-rendszerek Frontex vagy Europol általi üzemeltetési igazgatásával szemben, nevezetesen az, hogy a Frontexnek és az Europolnak a feladataik ellátása során érdekében áll a személyes adatok használata. Az Europol által a SIS II-höz és a VIS-hez való hozzáférés

⁽¹⁾ Az Európai Bíróság az úgynevezett „Titán-dioxid” ítéletben különös fontosságot tulajdonított az Európai Parlament döntéshozatali folyamatban való részvételének; lásd a Bíróságnak a C-300/89. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyben hozott ítélete (EBHT 1991., I-2867. o.) pontját.

⁽¹²⁾ Lásd a hatásvizsgálat 32. oldalát.

már szerepel a tervekben, míg az Europol által az Eurodac-hoz való hozzáférésre vonatkozó jogszabályokról jelenleg folyik a vita⁽¹³⁾. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy olyan megoldást kell előnyben részesíteni, amely az olyan nagyméretű IT-rendszerek, mint például a SIS II, a VIS és az Eurodac, együttes üzemeltetési igazgatását egy független szervre bízva, amelynek nincsenek az adatbázis használatával kapcsolatban saját érdekei. Ez csökkenti az adatokkal való visszaélés kockázatát. Az európai adatvédelmi biztos e tekintetben fel kívánja hívni a figyelmet a célkorlátozásra vonatkozó adatvédelmi alapelvre, amelynek értelmében a személyes adatok nem használhatók fel olyan célokra, amelyek összeférhetetlenek az adatok feldolgozásának eredeti céljával⁽¹⁴⁾.

22. A Bizottság által nem vizsgált egyik lehetőség a rendszereknek maga a Bizottság általi üzemeltetési igazgatása, anélkül, hogy bármely feladatot nemzeti szintre ruházna át. A másik hasonló lehetőség végrehajtó ügynökség létrehozása a szabályozó ügynökség helyett. Bár adatvédelmi szempontból nincs elvi akadály annak, hogy a Bizottság maga lássa el a feladatot (maga a Bizottság nem felhasználja e rendszereknek), az európai adatvédelmi biztos a gyakorlatban a különálló ügynökséget tartja előnyösnek. A szabályozó helyett végrehajtó ügynökség választása is üdvözölhető, mivel ezáltal elkerülhető, hogy az ügynökség létrehozására és tevékenységi körének meghatározására csupán a Bizottság határozata alapján kerüljön sor. A szóban forgó ügynökség a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadandó rendelet alapján kerül létrehozásra, és ebből következően a demokratikus döntéshozatal vonatkozik rá.
23. Az európai adatvédelmi biztos egy független szabályozó ügynökség létrehozását tartja előnyösnek. Hangsúlyozni kívánja azonban, hogy egy ilyen ügynökség létrehozására csak abban az esetben kerülhet sor, ha annak tevékenységi köre és feladatai egyértelműen meg lettek határozva.

IV. AZ ÜGYNÖKSÉG LÉTREHOZÁSÁVAL KAPCSOLATOS KÉT ÁLTALÁNOS AGGÁLY

24. Az e javaslatra vonatkozó jelenlegi jogalkotási és nyilvános vita során azzal kapcsolatos aggodalmak merültek fel, miszerint fennáll annak a veszélye, hogy ezáltal egy „Nagy Testvér”-ügynökség jön létre. E vélekedés a funkciók lehetséges terjeszkedésére, de egyúttal a különböző IT-rendszerek kölcsönös átjárhatóságának a kérdésére is vonatkozik. A vélemény e része e két aggálllyal foglalkozik.
25. Mielőtt ehhez hozzálátna, az európai adatvédelmi biztos – alapvetésként – le kívánja szögezni, hogy a személyes adatok használatával kapcsolatos hibáknak, vagy az adatok helytelen használatának a kockázata megnövekedhet, ha ugyanazon üzemeltetési igazgató felel több nagyméretű IT-rendszerért. Az egy és ugyanazon ügynökség által igazgatott

nagyméretű IT-rendszerek teljes számát ezért olyan számban kell meghatározni, amennyi esetében az adatvédelmi biztosítékok még megfelelően biztosíthatók. Más szóval nem annak kellene a kiindulási pontnak lennie, hogy a lehető legtöbb nagyméretű IT-rendszert utaljuk egyetlen ügynökség üzemeltetési igazgatásának a hatálya alá.

IV.1. A funkciók terjeszkedése

26. Ezen összefüggésben a funkciók terjeszkedéséről való félelem arra az elképzelésre utal, mely szerint az új ügynökségnek lehetősége lesz a saját kezdeményezése alapján új IT-rendszereket létrehozni, vagy a már meglévő és az új, nagyméretű IT-rendszereket kombinálni, egyelőre előre nem látható mértékben. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy az ügynökség funkcióinak terjeszkedése elkerülhető, ha először is a létrehozó jogi eszközben korlátozzák és pontosan meghatározzák az ügynökség (lehetséges) tevékenységeinek a körét, másodsor pedig gondoskodnak róla, hogy e hatáskör bármilyen kiterjesztésére csak demokratikus döntéshozatali eljárás – azaz alapesetben a rendes jogalkotási eljárás – alapján kerülhessen sor.
27. Az ügynökség (lehetséges) tevékenységei körének a korlátozását illetően a szóban forgó javaslat 1. cikke a SIS II, a VIS és az Eurodac üzemeltetési igazgatását, valamint a „más nagyméretű [IT]-rendszerek” EK-Szerződés IV. címe szerinti fejlesztését és irányítását említi. A hatáskör meghatározása tekintetében ezen utóbbi rész három kérdést vet fel: mi értendő „fejlesztés” alatt, mi értendő a „nagyméretű IT-rendszerek” alatt, és mit jelent az „EK-Szerződés IV. címe szerinti” szövegrész? A következőkben e három kérdés vizsgálatára kerül sor, fordított sorrendben.

Mit jelent az „EK-Szerződés IV. címe szerinti” szövegrész?

28. Az „EK-Szerződés IV. címe szerinti” szövegrész korlátozza az ügynökség hatáskörébe vonható nagyméretű IT-rendszerek körét. Az európai adatvédelmi biztos megállapítja azonban, hogy e szövegrész nagyobb mértékben korlátozza a lehetséges tevékenységeket, mint az a javasolt rendelet címéből, valamint (4) és (10) preambulumbekzdéséből levezethető. E szövegek annyiban térnek el az 1. cikktől, hogy azok hatálya szélesebb: „a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség”-et említik az EK-Szerződés IV. címében foglalt korlátozottabb hatáskör (vízumok, menekültügy, bevándorlás és a személyek szabad mozgására vonatkozó egyéb politikák) helyett.
29. Az EK-Szerződés IV. címe és a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tágabb fogalma (amely az EU-Szerződés VI. címét is felöleli) közötti különbséget a javasolt rendelet 6. cikke is elismeri, amely cikk (1) bekezdése előírja, hogy az ügynökség a nagyméretű IT-rendszerek EK-Szerződés IV. címe szerinti fejlesztésére és/vagy üzemeltetési igazgatására irányuló kísérleti projekteket hajthat végre,

⁽¹³⁾ Az utóbbit illetően lásd az európai adatvédelmi biztosnak a 10. lábjegyzetben említett, 2009. október 7-i véleményét.

⁽¹⁴⁾ Lásd a 45/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontját.

míg (2) bekezdése azzal foglalkozik, hogy az ügynökség végrehajthat a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségen belüli más nagyméretű IT-rendszerekkel kapcsolatos kísérleti projekteket. A 6. cikk (2) bekezdése a szó szoros értelmében nem felel meg a javasolt rendelet 1. cikkének.

30. Fel kell oldani a javasolt rendelet címe és 1. cikke, valamint (4) és (10) preambulumbekzdése, továbbá a 6. cikkének (2) bekezdése közötti ellentmondást. Az európai adatvédelmi biztos, utalva a fenti 25. pontban foglalt alapvetésre, azon a véleményen van, hogy e szakaszban valóban helyénvaló lenne a hatáskörnek az EK-Szerződés IV. címe szerinti nagyméretű IT-rendszerekre való korlátozása. 2009. december 1-jét, a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően ez az EUMSZ. V. címének 2. fejezetében említett szakpolitikai területekre való korlátozást vonná maga után. A megfelelő tapasztalatgyűjtést és az ügynökség működésének kedvező értékelését (lásd a javaslat 27. cikkét, valamint az alábbi 49. pontban tett észrevételeket) követően az 1. cikkre való hivatkozást esetleg szélesíteni lehetne oly módon, hogy az a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló teljes térséget felölelje, amennyiben e döntés meghozatalára a rendes jogalkotási eljárás keretében kerül sor.

31. Amennyiben azonban a jogalkotó a címből, valamint a (4) és (10) preambulumbekzdésből levezethető hatály alkalmazása mellett dönt, a 6. cikk (2) bekezdésével kapcsolatban egy másik kérdést kell tisztázni. A 6. cikk (1) bekezdésével szemben a (2) bekezdés nem említi, hogy a kísérleti projektek végrehajtása a nagyméretű IT-rendszerek fejlesztésére és/vagy üzemeltetési igazgatására irányul. A két bekezdés közötti szándékos eltérés és a kiegészítő szövegnek a (2) bekezdésből való elmaradása felveti a kérdést, hogy a Bizottság ezzel valójában mire akart utalni. Azt jelenti-e, hogy az (1) bekezdésben említett kísérleti projekteknek magukban kell foglalniuk az új ügynökség általi esetleges fejlesztés és üzemeltetési igazgatás értékelését, és hogy ezen értékelés nem képezi a (2) bekezdésben foglalt kísérleti projektek részét? Amennyiben így van, a szövegben ezt egyértelműbben kellene meghatározni, mivel a kitétel elhagyása nem zárja ki e rendszerek ügynökség általi végrehajtását és üzemeltetési igazgatását. Ha a Bizottságnak más célja volt ezzel, akkor azt is tisztázni kellene.

Mi tekinthető nagyméretű IT-rendszernek?

32. A „nagyméretű IT-rendszerek” fogalma elég vitatott. Nincs mindig egyetértés azt illetően, hogy mely rendszereket kell nagyméretű IT-rendszernek tekinteni, és melyeket nem. A fogalom értelmezése fontos hatással van az ügynökség lehetséges jövőbeli tevékenységeinek körére. A javaslatban kifejezetten említett három nagyméretű IT-rendszer közös jellemzője az adatoknak egy központi adatbázisban való tárolása, amelyért (jelenleg) a Bizottság felel. Nem tisztázott, hogy az ügynökség lehetséges jövőbeli tevékenységei az ilyen jellemzővel bíró nagyméretű IT-rendszerekre korlátozódnak-e, vagy azok olyan decentralizált rendszerekre is kiterjednek, mint például a prúmi rendszer és az Európai

Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS) ⁽¹⁵⁾, amelyek esetében a Bizottság felelőssége csupán a rendszer kifejlesztésére és karbantartására vonatkozik. A jövőbeli félreértések elkerülése érdekében az európai adatvédelmi biztos felkéri a jogalkotót, hogy az ügynökség létrehozása tekintetében tisztázza a nagyméretű IT-rendszerek fogalmát.

Mit jelent a nagyméretű IT-rendszerek „fejlesztése”?

33. A nagyméretű IT-rendszerek üzemeltetési igazgatása mellett az ügynökség az 5. (a kutatás nyomon követése) és 6. (kísérleti projektek) cikkben meghatározott feladatokat is ellátja. Az előbbi a vonatkozó kutatások nyomon követését és a Bizottság arról való tájékoztatását foglalja magában. A kísérleti projektekkel kapcsolatos tevékenységek a nagyméretű IT-rendszerek fejlesztésére és/vagy üzemeltetési igazgatására irányuló kísérleti projektek végrehajtását jelentik (lásd azonban a fenti 31. pontban tett észrevételeket). A 6. cikk határozza meg, hogy a „fejlesztés” szó alatt mit kell érteni. A szó 1. cikkben való alkalmazásából arra lehet következtetni, hogy az ügynökség a saját kezdeményezése alapján is végezheti a nagyméretű IT-rendszerek fejlesztését. A 6. cikk (1) és (2) bekezdésének szövege azonban kizárja ezt az értelmezést. E bekezdések egyértelműen leszögezik, hogy erre csak „[a] Bizottság konkrét és jól körülhatárolt kérésére” kerülhet sor. Más szóval a Bizottság kezében van az új nagyméretű IT-rendszerek fejlesztésének kezdeményezésére vonatkozó jog. Az új nagyméretű IT-rendszerek tényleges létrehozására vonatkozó bármely döntésnek természetesen az EUMSZ-ben előírt jogalkotási eljárásokon kell alapulnia. A javasolt rendelet 6. cikke szövegezésének még határozottabbá tétele céljából a jogalkotó a 6. cikk (1) és (2) bekezdésének elejére esetleg beilleszthetné a „kizárólag” szót.

Összegzés

34. A fentiekben foglaltak szerint a funkciók terjeszkedésének kockázata elkerülhető, ha először is a létrehozó jogi eszközben korlátozzák és pontosan meghatározzák az ügynökség (lehetséges) tevékenységeinek a körét, másodsor pedig gondoskodnak róla, hogy e hatáskör bármilyen kiterjesztésére csak demokratikus döntéshozatali eljárás – azaz alapesetben a rendes jogalkotási eljárás – alapján kerülhessen sor. A jelenlegi szöveg már tartalmaz konkrét meghatározásokat, ami csökkenti a funkciók terjeszkedésének kockázatát.

35. Továbbra is fennáll azonban néhány bizonytalanság az új ügynökség lehetséges tevékenységeinek pontos körét illetően. A jogalkotónak először is tudatosan el kell döntenie és tisztázni kell, hogy a tevékenységek köre az EUMSZ. V.

⁽¹⁵⁾ A prúmi rendszert illetően lásd a különösen a terrorizmus és a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemre irányuló, határokon átnyúló együttműködés megerősítéséről szóló, 2008. június 23-i 2008/615/IB és 2008/616/IB tanácsi határozatot (HL L 210., 2008.8.6., 1. o. és HL L 210., 2008.8.6., 12. o.), valamint az európai adatvédelmi biztos 2007. április 4-i (HL C 169., 2007.7.21., 2. o.) és 2007. december 19-i (HL C 89., 2008.4.10., 1. o.) véleményét. Az ECRIS tekintetében pedig az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS) létrehozásáról szóló, 2009. április 6-i 2009/316/IB tanácsi határozatot (HL L 93., 2009.4.7., 33. o.), valamint az európai adatvédelmi biztos 2008. szeptember 16-i véleményét (HL C 42., 2009.2.20., 1. o.).

címének 2. fejezetére korlátozódik-e, vagy esetleg az a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség valamennyi nagyméretű IT-rendszerére kiterjed. A jogalkotónak másodszer tisztáznia kell e tekintetben a nagyméretű IT-rendszerek fogalmát, és egyértelművé kell tennie, hogy az az olyan nagyméretű IT-rendszerekre korlátozódik-e, amelyek jellemzője az adatoknak egy központi adatbázisban való tárolása, amelyért a Bizottság vagy az ügynökség felel. Harmadszor, amennyiben ez utóbbi mellett születik döntés – jöllehet a 6. cikk már megakadályozza az új IT-rendszereknek az ügynökség saját kezdeményezése alapján történő fejlesztését –, a 6. cikk szövegét még határozottabbá lehetne tenni az (1) és (2) bekezdésnek a „kizárólag” szóval való kiegészítése által.

IV.2. Kölcsönös átjárhatóság

36. A „kölcönös átjárhatóság” fogalma nem egyértelmű. Az európai adatvédelmi biztos az európai adatbázisok közötti kölcsönös átjárhatóságról szóló bizottsági közleményhez fűzött, 2006. március 10-i észrevételeiben⁽¹⁶⁾ jutott erre a következtetésre. Az új ügynökség tekintetében a kölcsönös átjárhatóság fogalmát úgy kell értelmezni, mint amely magában foglalja annak a veszélyét, hogy több nagyméretű IT-rendszer egyetlen ügynökség üzemeltetési igazgatása alá vonása által valamennyi rendszer esetében hasonló technológia kerül alkalmazásra, e rendszerek így könnyen összekapcsolhatóvá válnak. Az európai adatvédelmi biztos összességében véve osztja ezt az aggodalmat. 2006. március 10-i észrevételeiben kifejtette, hogy a különböző nagyméretű IT-rendszerek összekapcsolásának technikai lehetővé tétele erős kísértést jelent annak a tényleges megvalósítására. Ez erősen indokoltá teszi az adatvédelmi szabályok fontosságának ismételt hangsúlyozását. Az európai adatvédelmi biztos ezért kiemelte, hogy a nagyméretű IT-rendszerek kölcsönös átjárhatósága *kizárólag* az adatvédelmi alapelvek, és különösen a célkorlátozásra vonatkozó, korábban említett alapelv (lásd a fenti 21. pontot) teljes tiszteletben tartása mellett valósítható meg.
37. A nagyméretű IT-rendszerek könnyű összekapcsolását lehetővé tevő technológia alkalmazása esetén az e rendszerek kölcsönösen átjárhatóvá tételére vonatkozó esetleges ösztönzés azonban nem feltétlenül kapcsolódik az új ügynökség létrehozásához. Ilyen ügynökség nélkül is előfordulhat, hogy egyes rendszerek hasonló módon kerülnek kifejlesztésre, ami maga után vonhatja a kölcsönös átjárhatóságot.
38. Bármilyen üzemeltetési igazgatási struktúra kerül is kiválasztásra, a kölcsönös átjárhatóság kizárólag abban az esetben tehető lehetővé, ha az megfelel az adatvédelmi szabályoknak, és az annak megvalósítására vonatkozó tényleges határozat meghozatalára rendes jogalkotási eljárás alapján kerül sor. A javasolt rendeletből egyértelműen kiderül, hogy a nagyméretű IT-rendszerek kölcsönösen átjárhatóvá tételére vonatkozó döntést az ügynökség nem hozhatja meg (lásd még a fenti 33. pontban szereplő elemzést). Hogy még világosabb legyen, és ahogyan az az európai ügynökségekről szóló, 2008. március 11-i bizottsági közleményből is következik, a Bizottság nem ruházhatja át az általános szabályozási intézkedések elfogadására

vonatkozó hatáskört egy ügynökségre⁽¹⁷⁾. Amíg ilyen döntés nem születik, az ügynökség köteles megfelelő biztonsági intézkedésekről gondoskodni az általa igazgatott nagyméretű IT-rendszerek bármilyen esetleges összekapcsolásának a *megakadályozására* (a biztonsági intézkedésekkel kapcsolatban lásd még a 46. és 47. pontot).

39. A (tervbe vett vagy esetleg a jövőben tervezendő) kölcsönös átjárhatóság részét képezheti a Bizottság azon kérésének, hogy az ügynökség hajtson végre a nagyméretű IT-rendszerek fejlesztésére irányuló kísérleti projektet, a javasolt rendelet 6. cikkében foglaltak szerint. Ez felveti annak kérdését, hogy a Bizottság milyen eljárást fog követni, amikor felkéri az ügynökséget e kísérleti projekt végrehajtására. A Bizottság kérésének minden esetben legalább annak az előzetes felmérésén kell alapulnia, hogy a nagyméretű IT-rendszerek egésze, és különösen a kölcsönös átjárhatóság összhangban van-e az adatvédelmi előírásokkal, illetve általában az e rendszerek létrehozásának jogalapjával. A felkérésre irányuló eljárás részét képezheti továbbá az Európai Parlamenttel és az európai adatvédelmi biztossal való kötelező egyeztetés. A Bizottságnak az ügynökséghez intézett tényleges felkérését minden esetben az összes érdekelt fél számára rendelkezésre kell bocsátani, a Parlamentet és az európai adatvédelmi biztost is beleértve. Az európai adatvédelmi biztos a jogalkotót ezen eljárás tisztázására sűrgeti.

V. KONKRÉT ÉSZREVÉTELEK

A javasolt rendelet (16) preambulumbekzdése és 25. cikke: a 45/2001/EK rendeletre való hivatkozás

40. A javasolt rendelet egy jogi személyiséggel rendelkező független szabályozó ügynökséget hoz létre. A javasolt rendelet (6) preambulumbekzdése kinyilvánítja, hogy ilyen ügynökséget kell létrehozni, mivel az igazgató hatóságnak jogi, igazgatási és pénzügyi önállósággal kell rendelkeznie. Ahogy az a fenti 20. pontban is szerepel, az egyetlen szerv létrehozása tisztázza a felelősség és az alkalmazandó jog kérdését.
41. A javasolt rendelet 25. cikke megerősíti, hogy az új ügynökség általi adatfeldolgozás a 45/2001/EK rendelet hatálya alá tartozik. A (16) preambulumbekzdés kiemeli továbbá, hogy ez azt jelenti, hogy az európai adatvédelmi biztossnak joga van arra, hogy az ügynökségtől a vizsgálódásaihoz szükséges bármely információba betekintést nyerjen.
42. Az európai adatvédelmi biztos meglepéssel veszi tudomásul, hogy ilyen hangsúlyt kap a 45/2001/EK rendeletnek az új ügynökség tevékenységeire való alkalmazandósága. A 45/2001/EK rendeletre való hivatkozás nem szerepel a javasolt tanácsi határozatban, bár egyértelmű, hogy az ügynökségnek annak a rendeletnek a rendelkezéseit is be kell tartania, amikor az adatbázist a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés hatálya alá tartozó tevékenységek céljára alkalmazza. A Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően, és amennyiben a jogalkotó úgy dönt, hogy megőrzi a két jogi eszközre való bontást (lásd a fenti II. részben foglalt észrevételeket), semmi nem indokolja a 45/2001/EK rendeletre való hivatkozás elhagyását a tanácsi határozat preambulumbekzdéseiből és/vagy rendelkezéseiből.

⁽¹⁶⁾ Az európai adatvédelmi biztos 2006. március 10-i észrevételei az alábbi címen találhatóak: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Comments/2006/06-03-10_Interoperability_EN.pdf

⁽¹⁷⁾ COM(2008) 135 végleges, 5. o.

A javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdésének o) pontja: adatvédelmi tisztviselő

43. Az európai adatvédelmi biztos meglepéssel veszi továbbá tudomásul, hogy a javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdésének o) pontja kifejezetten rendelkezik az adatvédelmi tisztviselő kinevezéséről. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja az adatvédelmi tisztviselő korai szakaszban való kinevezésének fontosságát, figyelemmel az adatvédelmi tisztviselőkről szóló álláspontról (18).

A javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdésének i) és j) pontja: éves munkaprogram és tevékenységi jelentés

44. A 45/2001/EK rendelet alapján, valamint az IT-rendszerek létrehozó jogi eszközök értelmében, az európai adatvédelmi biztosnak felügyeleti hatásköre van az ügynökség felett. A 45/2001/EK rendelet 47. cikkében felsorolt ezen hatáskörökkel az európai adatvédelmi biztos elsősorban akkor él, ha már sor került az adatvédelmi szabályok megsértésére. Rendszeres tájékoztatásra tart számot az ügynökség tevékenységeiről, nem csupán azok végrehajtását követően, hanem már azt megelőzően is. Az európai adatvédelmi biztos kialakított egy gyakorlatot a Bizottsággal, amely megfelel ezen elvárásának. Reményét fejezi ki, hogy az újonnan kialakított ügynökséggel is ilyen kielégítő együttműködésre kerül sor. Mindezekre tekintettel az európai adatvédelmi biztos azt javasolja a jogalkotónak, hogy vegye fel az európai adatvédelmi biztost az éves munkaprogram és az éves tevékenységi jelentés címzettjeinek a javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdésének i) és j) pontjában meghatározott listájára.

A javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdésének r) pontja: az európai adatvédelmi biztos általi ellenőrzések

45. A javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdésének r) pontja az európai adatvédelmi biztosnak a SIS II-ről szóló 1987/2006/EK rendelet 45. cikke és a VIS-ről szóló 767/2008/EK rendelet 42. cikkének (2) bekezdése szerinti ellenőrzéssel kapcsolatos jelentésével foglalkozik. A jelenlegi szöveg azt a benyomást kelti, hogy az ügynökség teljes körű mérlegelési jogkörrel rendelkezik az ellenőrzés nyomán követését illetően, beleértve az ajánlások teljes figyelmen kívül hagyásának a lehetőségét is. Bár az ügynökség észrevételeket tehet a jelentésről, és szabadon dönthet az európai adatvédelmi biztos ajánlásai végrehajtásának a módjáról, az ajánlások teljes mértékű figyelmen kívül hagyása nem jöhet szóba. Az európai adatvédelmi biztos ezért javasolja e cikk elhagyását vagy azt, hogy a „valamint dönt az ellenőrzés nyomán követéséről” szöveg helyébe a „valamint az ellenőrzést szem előtt tartva dönt az ajánlások végrehajtásának a leginkább megfelelő módjáról” szöveg lépjen.

A javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdésének n) pontja, 14. cikke (6) bekezdésének g) pontja és 26. cikke: biztonsági szabályok

46. A javasolt rendelet előírja, hogy az ügyvezető igazgató a szükséges biztonsági intézkedések – beleértve biztonsági tervet is – tervezetét benyújtja elfogadásra az igazgatóságnak (lásd a 14. cikk (6) bekezdésének g) pontját és a 9. cikk (1) bekezdésének n) pontját). A biztonságot a

26. cikk is említi, amely a minősített és a nem minősített érzékeny információk védelmére vonatkozó biztonsági szabályokkal foglalkozik. A cikk hivatkozik a 2001. november 29-i 2001/844/EK, ESZAK, Euratom (19) bizottsági határozatra, (2) bekezdése pedig a nem minősített érzékeny információk feldolgozása tekintetében az Európai Bizottság által elfogadott és végrehajtott biztonsági elvekre. A következő pontban foglalt észrevételeken kívül az európai adatvédelmi biztos azt javasolja a jogalkotónak, hogy a (2) bekezdést is egészítse ki valamely konkrét dokumentumra való hivatkozással, mivel a bekezdés a jelenlegi állapotában meglehetősen homályos.

47. Az európai adatvédelmi biztos rá kíván mutatni arra, hogy a SIS II-re, a VIS-re és az Eurodac-ra vonatkozó jogi eszközök a biztonság tekintetében részletes rendelkezéseket tartalmaznak. Nem magától értetődő, hogy e konkrét szabályok teljes mértékben hasonlítanak a 26. cikkben említett szabályokra, vagy teljes mértékben összeegyeztethetők azokkal. A biztonsági tervnek a legmagasabb szintű biztonságot kell nyújtania, ezért az európai adatvédelmi biztos azt javasolja a jogalkotónak, hogy a 26. cikket egy szélesebb körű rendelkezéssé alakítsa át, amely általánosabb módon kezeli a biztonsági szabályok kérdését, és egészítse ki azt a három nagyméretű IT-rendszerrel kapcsolatos jogi eszközök vonatkozó rendelkezéseire irányuló hivatkozásokkal. Ezt megelőzően el kell végezni annak a felmérését, hogy az említett szabályok mennyiben hasonlítanak egymásra és egyeztethetők össze egymással. Ezen túlmenően, meg kell teremteni a kapcsolatot e szélesebb körű rendelkezés, valamint a 14. cikk (6) bekezdésének g) pontja és a 9. cikk (1) bekezdésének n) pontja között, amelyek a biztonsági intézkedések és a biztonsági terv tervezetének elkészítésével és elfogadásával foglalkoznak.

A javasolt rendelet 7. cikkének (4) bekezdése és 19. cikke: az ügynökség elhelyezése

48. Az európai adatvédelmi biztos tisztában van azzal, hogy az ügynökség székhelyéről a 7. cikk (4) bekezdése alapján való döntést nagy mértékben politikai szempontok vezérik. Mégis azt javasolja, hogy a székhely-megállapodással foglalkozó 19. cikkre tekintettel a székhely kiválasztása olyan objektív kritériumokon alapuljon, mint például a rendelkezésre álló létesítmény – amelynek egyetlen, kizárólag az ügynökség számára fenntartott épületnek kell lennie – és az épület biztonságának garantálásával kapcsolatos lehetőségek.

A javasolt rendelet 27. cikke: értékelés

49. A javasolt rendelet 27. cikke előírja, hogy az ügynökség tevékenységének megkezdését követő három éven belül, azt követően pedig ötévente az igazgatóság megbízást ad a független, külső értékelésre azon feltételek alapján, amelyeket a Bizottsággal való konzultációt követően az igazgatóság határoz meg. Annak biztosítása céljából, hogy az adatvédelem a feladatmeghatározás részét képezze, az európai adatvédelmi biztos azt javasolja a jogalkotónak, hogy az (1) bekezdést egészítse ki egy erre vonatkozó egyértelmű hivatkozással. Felkéri továbbá a jogalkotót a (2) bekezdésben említett érdekelt felek nem teljes körű felsorolására és az európai adatvédelmi biztos felvételére közzéjük. Az európai adatvédelmi biztos ezen túlmenően azt is javasolja a jogalkotónak, hogy vegye fel őt azon intézmények listájára, amelyek kézhez kapják a (3) bekezdésben említett dokumentumokat.

(18) Az európai adatvédelmi biztos 2005. november 28-i álláspontra, amely az alábbi címen érhető el: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/Publications/Papers/PositionP/05-11-28_DPO_paper_EN.pdf

(19) HL L 317., 2001.12.3., 1. o.

VI. KÖVETKEZTETÉS ÉS AJÁNLÁSOK

50. Bevezetésként az európai adatvédelmi biztos rámutat arra, hogy a javasolt tanácsi határozat alapját nem képezheti az EUMSz. azon két cikke, amelyek az EU-Szerződés azon cikkeinek a helyébe léptek, amelyek jelenleg a javaslat alapját képezik. Felkéri a Bizottságot a helyzet tisztázására és annak mérlegelésére, hogy a jogalapot a hatáskörök nagy részét az Európai Parlamentre ruházó cikk képezze, valamint a két javaslat egyetlen rendeletbe olvasztása lehetőségeinek megvizsgálására.
51. Az európai adatvédelmi biztos megvizsgálta a SIS II, a VIS és az Eurodac üzemeltetési igazgatására vonatkozó különböző lehetőségeket, és az egyes nagyméretű IT-rendszerek üzemeltetési igazgatása tekintetében egy szabályozási ügynökség létrehozását tartja előnyösnek. Hangsúlyozza azonban, hogy egy ilyen ügynökség létrehozására csak abban az esetben kerülhet sor, ha annak tevékenységi köre és feladatai egyértelműen meg lettek határozva.
52. Az európai adatvédelmi biztos megvitattott két, az ügynökség létrehozásával kapcsolatos, az adatvédelemre vonatkozó általános aggályt: a funkciók terjeszkedésének veszélyét és a rendszerek kölcsönös átjárhatóságának következményeit.
53. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a funkciók terjeszkedésének kockázata elkerülhető, ha először is a létrehozó jogi eszközben korlátozzák és pontosan meghatározzák az ügynökség (lehetséges) tevékenységeinek a körét, másodsor pedig gondoskodnak róla, hogy e hatáskör bármilyen kiterjesztésére csak demokratikus döntéshozatali eljárás alapján kerülhessen sor. Megállapítja, hogy a szóban forgó javaslatok már tartalmaznak konkrét meghatározásokat, de néhány bizonytalanság továbbra is fennáll. Az európai adatvédelmi biztos ezért az alábbiakat javasolja a jogalkotónak:
- tudatosan döntse el és tisztázza, hogy az ügynökség tevékenységeinek köre az EUMSz. V. címének 2. fejezetére korlátozódik-e, vagy esetleg az a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség valamennyi nagyméretű IT-rendszerére kiterjed,
 - tisztázza az ügynökség létrehozása tekintetében a nagyméretű IT-rendszerek fogalmát, és tegye egyértelművé, hogy az az olyan nagyméretű IT-rendszerekre korlátozódik-e, amelyek jellemzője az adatoknak egy központi adatbázisban való tárolása, amelyért a Bizottság vagy az ügynökség felel,
 - amennyiben ez utóbbi mellett születik döntés, a 6. cikk szövegét tegye még határozottabbá az (1) és (2) bekezdésnek a „kizárólag” szóval való kiegészítése által.
54. Az európai adatvédelmi biztost általánosságban aggodalommal tölti el a nagyméretű IT-rendszerek esetleges kölcsönös átjárhatóságával kapcsolatos fejlemények homályossága. Mindazonáltal nem az ügynökség létrehozását tartja e tekintetben a legveszélyesebb tényezőnek. Megállapította, hogy az ügynökség a kölcsönös átjárhatóságról nem dönthet a saját kezdeményezése alapján. Az európai adatvédelmi biztos a javasolt kísérleti projektek tekintetében a jogalkotót azon eljárás tisztázására ösztönzi, amelyet a Bizottságnak kell követnie a kísérleti projektek végrehajtására vonatkozó kérést megelőzően. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint ezen eljárásnak magában kell foglalnia az egy ilyen kérést követően kidolgozott kezdeményezés lehetséges adatvédelmi következményeinek a felmérését, amely elkészítéséhez szükség lehet az Európai Parlamenttel és az európai adatvédelmi biztossal való egyeztetésre.
55. Az európai adatvédelmi biztos ezen túlmenően az alábbi konkrét ajánlásokat teszi:
- az európai adatvédelmi biztos felvétele az éves munkaprogram és az éves tevékenységi jelentés címzettjeinek a javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdésének i) és j) pontjában meghatározott listájára,
 - a javasolt rendelet 9. cikke (1) bekezdése r) pontjának elhagyása vagy a „valamint dönt az ellenőrzés nyomán követéséről” szövegnek a „valamint az ellenőrzést szem előtt tartva dönt az ajánlások végrehajtásának a leginkább megfelelő módjáról” szöveggel való helyettesítése,
 - a javasolt rendelet 26. cikkének olyan rendelkezéssé való átalakítása, amely általánosabb módon kezeli a biztonsági szabályok kérdését, és amely tartalmazza a három nagyméretű IT-rendszerrel kapcsolatos jogi eszközök vonatkozó rendelkezéseire irányuló hivatkozásokat, továbbá e szélesebb körű rendelkezés, valamint a javasolt rendelet 14. cikke (6) bekezdésének g) pontja és 9. cikke (1) bekezdésének n) pontja közötti kapcsolat megerősítése,
 - az előző ponthoz kapcsolódóan, a javasolt rendelet 26. cikke (2) bekezdésének valamely konkrét dokumentumra való hivatkozással való kiegészítése,
 - objektív gyakorlati kritériumok alkalmazása az ügynökség székhelyének kiválasztásakor,
 - az európai adatvédelmi biztos felvétele azon intézmények listájára, amelyek kézhez kapják a 27. cikk (3) bekezdésében említett dokumentumokat.

Kelt Brüsszelben, 2009. december 7-én.

Peter HUSTINX
európai adatvédelmi biztos